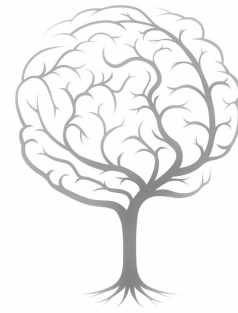

VŠIMNITE SI ČO VŠETKO IGNORUJETE

Intelektuálna pokora je schopnosť rozlišovať v danom momente medzi tým, čo vieme a čo si myslíme, že vieme. Ľudia s dostatočne vyvinutým stupňom intelektuálnej pokory sú schopní rozpoznať prirodzené tendencie mysle si myslieť, že vedia viac, než je pravda. Je však skôr pravdepodobné, že je toho oveľa viac, čo sa nikdy nedozvieme. Vedomí si tohto, sa preto títo ľudia snažia neprestajne o nové poznania a pochopenia. Snažia sa rozširovať a prehľbovať svoje znalosti, pričom sú si neustále vedomí svojich limitov.

Versus

Intelektuálna arogancia je egocentrická viera v neomylnosť. Neochota meniť svoje presvedčenia a myslieť si, že vieme toho viac, než to odpovedá skutočnosti. Keď hovoríme o arogancii, nemáme na mysli hrubé nezdvorilé povýšenecké správanie. Hovoríme o nastavení mysle veriť, že vieme niečo o tom, o čom nevieme nič. Ba čo viac, keď narazíme, odmietame si priznať, že naše myslenie má chyby a nárazy úspešne ignorujeme.

Ako sa to prejavuje? Zoberme si napríklad také povrchné učenie. Naučíme sa kúsok a hneď si myslíme, že ovládame celú problematiku. Radi si zamieňame frázy s hlbším pochopením vecí. Dostaneme sa k minimálnemu množstvu informácií a už urobíme rýchly záver. Stretieme osobu a už o nej tvrdíme, aká je úžasná prípadne aká je strašná ...atď.

Rozhodnite sa, že budete odteraz pozorne a úprimne mapovať, akú veľkú plochu zaberá Vaša pokora a akú Vaša arogancia. Vždy, keď si toho všimnete, oceňte samých seba. Pomáha aj spätná rekonštrukcia situácie využitím tohto formátu:

Situácia bola:

Povedal(a) som:

Čo som skutočne mal(a) povedať (aplikácia štandardu pravdivosti) bolo:

Vedomie svojich limitov prirodzene nabáda klásť otázky v snahe dozvedieť sa viac. A zároveň, otázky sú veľmi spoľahlivý nástroj na vycvičenie si pozornosti a citlivosti na limity svojich znalostí. Skúste si pravidelne pokladať nasledujúce otázky :

- **Čo o tom celom naozaj viem (o sebe, o druhej osobe, o situácii, o politike, o svojej krajine, o diania vo svete ...)?**

Keď nie je možné nájsť dôkaz, fakt k tomu, čo tvrdíte. Hovorte o tom ako: “Možno sa mýlim, ale myslím si, že ... , Tak doteraz som veril, že ... , Na základe toho, čo o tom viem (čo som zažil ja) ... atď. Týmto spôsobom aplikujete do svojho uvažovania a vyjadrovania štandard jasnosti, pravdivosti, presnosti..

- **Do akej miery mi pohľad a názor utvárajú moje presvedčenia, predsudky, predstavy a predpoklady?**
- **Ako veľmi ma mohla ovplyvniť alebo ovplyvňuje rodičovská výchova, miesto narodenia, ľudia, s ktorými som vyrastal(a) a chodil(a) do škôl, kultúra, politika, náboženstvo, presvedčenia partnera/partnerky ... ?**
- **Jak veľmi je to, čo si myslím o sebe, svojich blízkych, o svojej práci, o svojom živote, o svojej krajine, o náboženstve, politike atď. ovplyvnené vstiepenými názormi zo strany rodiny, partnera, partnerky, kolegov, kamarátov, inštitúcií, médií ...?**
- **Ako sa zvyknete zachovať keď je spriaznená osoba či skupina, ku ktorej sa hlásite v konfliktnej situácii? Bez toho, aby ste sa dôkladne oboznámili s celým dejom oboch strán, pridržiavate tej svojej, len preto, že chcete veriť, že je tá správna a má vždy pravdu?**
- **Zvyknete sa začať hádať a trvať na svojom aj keď vychádza najavo, že máte nepostačujúce dôkazy a malú znalosť pre svoje stanovisko? Skúste rozpoznať prečo sa to deje.**

UNÁHLENÉ ZOVŠEOBECŇOVANIE

Niečoho si všimneme a hneď si život "uľahčíme" predpokladom, že to skrátka takto platí na všetko, čo sa nám práve hodí. Nie je na tom nič zlé, ak je zovšeobecňovanie podložené dlhodobými (vedeckými) pozorovaniami s vypracovanými štúdiami. Ak však na základe malého kúska informácie skáčeme hneď do rozsiahleho záveru o platnosti na väčší celok, jedná sa o unáhlené zovšeobecnenie.

"Prosím Ťa, všetky ženy/muži sú rovnakí!"

"Musíš prísť žiť do Viedne - všetci sú v milí a usmievaví!"

ODVOLÁVANIE SA NA NEVEDOMOSŤ (IGNORÁCIA)

Tento typ chybného argumentu pracuje s predpokladom, že tvrdenie musí byť pravdivé preto, že sa nenašiel dôkaz o jeho nepravdivosti. Častokrát sám rečník ignoruje dôkaz o existencii niečoho, čo by mu mohlo vyvrátiť/narušiť pravdivosť jeho tvrdenia.

"Keby Boh naozaj existoval, niekto by už dôkaz o existencii našiel."

"Auto XY je určite bezpečné auto aj v rýchlosti nad 160 km/h. Nie sú také testy, ktoré by ukázali, že v danej rýchlosti bezpečnosť stráca."

DOKAZ ANEKDOTOU

Je veľmi lákavé a jednoduché uveriť osobnému príbehu nekoľo iného radšej než nejakým štatistickým výsledkom. Preto sa často vlastná skúsenosť prípadne nejaký izolovaný príklad používa namiesto pádneho argumentu. Väčšinou sa týmto jednotlivci snažia zmietať zo stola oficiálne závery a doporučenia, založené na štatistikách, výskumoch.

"Starý otec mojej kamarátky fajčil balík cigariet denne a pozri, dožil sa 90 rokov. Takže nemá zmysel veriť štatistikám a všetkým tým výskumom o tom, čo všetko nám škodí a skraca život."